

Import av norska sopor en otjänst för miljön



Flera norska kommuner slutar nu med sortering och skickar i stället hushållsavfallet osorterat till Sverige. Foto: Colourbox

Avfall.

I den svenska debatten påstås att det är bra för miljön att Sverige importerar norska sopor. Men 40 000 långtradare årligen på dåliga norska vägar till Sverige med avfall som Norge egentligen har råd att behandla - det är ingen miljövinst.



Odd Terje Døvik m fl, vd Returkraft, Kristiansand

Norska energiåtervinningsanläggningar är mycket tacksamma för att man i Sverige har börjat diskutera hur man kan nyttja överkapaciteten i de svenska anläggningarna på nästan två miljoner ton.

I nyhetsreportage, bland annat i SVT Rapport, har Avfall Sverige och Svensk Fjärrvärme uttalat att import av osorterat norskt hushållsavfall är att göra Norge en miljötjänst.

Hälften av det norska hushållsavfallet återvinns i Sverige. I ökande grad importerar Sverige osorterat hushållsavfall från Norge, medan återvinningen i Norge sjunker, enligt nya siffror från norska Statistiska centralbyrån.

Norska energiåtervinningsanläggningar tillåter sig med detta att utmana Weine Wiqvist, vd på Avfall Sverige, och Ulrika Jardfelt, vd på Svensk Fjärrvärme, om deras uppfattning om norsk energiåtervinning och EU:s närhetsprincip.

Direktörernas uppfattning beskriver inte verkligheten så som vi upplever den i Norge, inte heller så som vi uppfattar EU:s närhetsprincip.

Det är billigare att bränna sopor i Sverige än att sortera och återvinna i Norge. Flera norska kommuner slutar nu med sortering och skickar i stället hushållsavfallet osorterat till Sverige.

Konsekvensen av detta ser vi i statistiken på materialåtervinningen i Norge, där 58 procent av hushållsavfallets energi återvinns. I Sverige är materialåtervinningen och den biologiska återvinningen tillsammans större än energiåtervinningen och utgör 52 procent av den totala andelen hushållsavfall. 47,3 procent gick till energiåtervinning, enligt den senaste statistiken från Naturvårdsverket.

Så vill vi ha det i Norge också. I stället har materialåtervinningen sjunkit från 44 procent 2008 till 37 procent 2014. Avfallsexporten har samtidigt femdubblats.

Hittills har svenska ugnar sålt sin överkapacitet till norska kommuner utan egen behandlingskapacitet. Norge har sedan deponiförbudet infördes byggt nya moderna anläggningar för det norska hushållsavfallet. Tyvärr är det dyrare att driva nya anläggningar än gamla och ny

fjärrvärme under utbyggnad kostar mer pengar att driva än äldre utbyggd fjärrvärme. Till råga på det är skatten på el högre i Sverige än i Norge och det gör att svenska anläggningar får mer betalt för sin värme än norska. Summan av detta blir att norska anläggningar inte kan konkurrera i pris med svenska anläggningar, även om de drivs lika kostnadseffektivt som svenska konkurrenter.

Försäljning av tjänster inom energiåtervinning internationellt är väldigt bra för vår gemensamma miljö, men måste baseras på avfall som annars skulle blivit deponerat. Det är fel att norskt hushållsavfall transporteras förbi lediga förbränningsanläggningar när annat avfall i Europa körs direkt till deponi.

Norska energiåtervinninganläggningar har uppvakttat båda norska och svenska myndigheter och sagt att man bör följa EU:s närhetsprincip vid behandling av hushållsavfall. Det innebär som sagt att hushållsavfall bör behandlas så nära källan som möjligt. Det stimulerar också den omtalade cirkel ekonomin, som står högt på den internationella klimat- och miljöagendan. Då kan lokalt matavfall bli till lokalt drivmedel för kollektivtrafik och lokalt restavfall bli till klimat- och miljövänlig fjärrvärme.

Weine Wiqvist i Avfall Sverige och Ulrika Jarfeldt i Svensk Fjärrvärme tycker inte om EU:s närhetsprincip. Resultaten är 40 000 långtradare årligen på dåliga norska vägar till Sverige med avfall som Norge egentligen har råd att behandla. Av dessa är ungefär 25 000 långtradare med hushållsavfall. Det beklagar vi och ber Avfall Sverige och Svensk Fjärrvärme att titta på klimat- och miljöeffekterna. Då kan Sverige – där ugnarna finns – bli ännu duktigare på att behandla avfall och Norge kan få utveckla sin kapacitet genom att behandla eget hushållsavfall.

Om Sverige importerar sorterat avfall från länder där deponi är alternativ kommer Sverige spara klimat och miljö för 1,22 miljoner ton koldioxidutsläpp per år. Då blir överkapaciteten i Sverige ett väsentligt klimat- och miljöverktyg i Europa.

Det är därför ingen miljö tjänst som svenska anläggningar säljer i Norge nu, så som Ulrika Jarfeldt och Weine Wiqvist berättar i olika medier i Sverige.

Odd Terje Døvik , vd Returkraft, Kristiansand, styrgruppsledare
Ramvillkor 2015

Torbjørn Leidal , Projektledare www.nærhetsprinsippet.no
2015-08-14 09:21